

Mitropolitul Teofan, Patriarhul Daniel și jocul de-a polițistul bun și polițistul rău

“Polițistul rău”

Patriarhul Daniel a condus Mitropolia Moldovei și Bucovinei timp de șaptesprezece ani, timp în care mitropolia s-a remarcat în primul rând printr-o activitate de revigorare a patrimoniului și instituțiilor acesteia. S-a construit mult, la nivel de parohie și de centru eparhial, adică s-au înființat multe parohii, foarte multe instituții bisericești, s-au recuperat păduri, clădiri aparținând MMB, s-au clădit spitale, biblioteci, școli teologice etc. S-a construit mult în piatră, în lemn, în marmură, în sticlă, însă foarte puțin, spre deloc, în sufletele credincioșilor ortodocși. Nici nu avea cine să o facă, de vreme ce preoții din acea vreme erau aproape toți experți în tehnologia construcțiilor, în legislația din domeniu, în exploatarea lemnului etc., dar mai puțin în exploatarea comorii Sfintei Tradiții ortodoxe în scopul călăuzirii sufletelor spre cer. O excepție notabilă de la această regulă o reprezintă preotul Ioan Ungureanu, de la Orășeni, Botoșani, care a zidit și în lemn, și în piatră, în cei șaptesprezece ani, și în sufletele oamenilor. Cu siguranță, mai există și alte locuri în Moldova, unde preoții au avut grijă de sufletele credincioșilor lor, dar acestea sunt excepții fericite, din păcate, nu regula.

Pentru toate aceste realizări, mitropolitul Daniel a fost considerat și a rămas în memoria colectivă ca un foarte bun chivernisitor al Bisericii. Când s-a mutat la București, acest talent al Preafericirii Sale s-a văzut imediat, chiar dacă s-a văzut și reversul medaliei: faptul că nu se zidește decât în piatră și lemn, nu și în suflete. Pentru aceasta presa centrală îl numește un foarte bun “administrator” al BOR. Noi îl numim, cu respectul cuvenit, și cu titulatura canonică de “bun chivernisitor”. Un talent incontestabil.

Faima academică internațională nu i-a fost dezmințită la Iași, din acest motiv, întâistătorul moldav fiind foarte respectat, mai ales în rândurile intelectualilor, ca un intelectual rafinat, ca om cu vastă cultură teologică și nu numai. Este adevărat că cei mai mulți dintre admiratorii din lumea intelectuală ai

Înaltpreasfinției Sale erau (și sunt) fie liber-cugetători, fie creștini cu o viziune liberală, grefată pe spiritul ecumenist, pe care mitropolitul Daniel l-a susținut pe toate căile în Moldova. Dar așa sunt cei mai mulți dintre intelectualii români cam peste tot, iar faptul că ei l-au admirat pe un om al Bisericii reprezintă o oportunitate foarte mare de deschidere a Bisericii spre lumea intelectuală contemporană, ruptă de Hristos. Nu putem evalua în ce măsură această posibilitate a fost fructificată în sensul atragerii intelectualilor răciți față de Biserică pe calea adevăratei viețuiri ortodoxe, dar ea a existat cu siguranță.

Reputația intelectuală a mitropolitului a fost susținută și de studenții teologi care i-au audiat cursurile de dogmatică ținute la facultatea de teologie pe care a reînființat-o în urbea moldavă și i-a dat numele marelui teolog român Dumitru Stăniloae.

Un singur lucru nu a reușit aproape deloc mitropolitul Daniel: să se facă iubit de cler și de popor. Sau, ca să ne exprimăm în termenii științelor sociale, mitropolitul Daniel nu a avut o comunicare foarte eficientă cu poporul credincios. Marea masă a poporului ortodox i-a acordat un respect rece, ca unui episcop erudit ce este, însă, deoarece oamenii au resimțit din plin distanța pe care o impunea alura intelectuală și stilul de comunicare ale arhipăstorului lor, nu l-au înțeles și nu l-au iubit din cale afară. Preoții au avut de suportat un stil de conducere autoritar și au trăit pe toată durata păstoririi fostului mitropolit cu o teamă instituțională față de șef mai mult decât cu o sfială sfântă față de părintele duhovnicesc. Monahii și duhovnicii din mănăstiri l-au considerat străin de duhul ortodox și înclinat mai mult spre cugetare occidentală, motiv pentru care conducerea și controlul mănăstirilor s-au făcut mai mult pe linie administrativă decât pe linie spirituală. Trecerea Înaltpreasfinției Sale prin treptele monahale în foarte mare grabă își va fi spus și ea cuvântul în această relație, mitropolitul nefiind perceput ca provenind din tagma monahală.

La toate acestea se cuvine să adăugăm și o “politică de cadre” deficitară, determinată de stilul autoritar al mitropolitului, ceea ce a făcut ca în jurul Înaltpreasfinției Sale să rămână și mulți oameni dornici de afirmare, carieriști, înclinați spre compromis. Aceștia au asigurat o curea de transmisie foarte slabă între ierarh și poporul credincios. Unii dintre ei au rămas “moștenire” noii administrații mitropolitane, cu aceleași rezultate ca și în păstoria trecută.

Astfel a fost relația dintre fostul mitropolit și clerul său, încât putem spune fără să

greșim prea mult că dacă Preafericitul Daniel ar fi fost încă mitropolit al Moldovei și Bucovinei în iunie 2016, **sute de preoți, ieromonahi și mănăstiri ar fi întrerupt pomenirea ierarhului**, nu doar din convingerea teologică a erorii sinodului din Creta, cât și din dorința de a se elibera de stresul relației cu un superior foarte autoritar, care le era străin și pe care nu l-au înțeles.

Rezumând, mitropolitul Daniel a reușit să se impună dinafară și superficial în sufletele și în cugetele păstoriților Înaltpreasfinției Sale. După ce a plecat din Iași, mulți dintre preoți și monahi au răsuflat ușurați, pe alții i-a găsit curajul viteazului care iese la atac după ce războiul s-a încheiat. Poporul aproape nici nu și-a dat seama că fostul mitropolit a plecat.

„Polițistul bun”

Și-a dat însă seama poporul când a venit noul mitropolit. Înaltpreasfințitul Teofan s-a prezentat și s-a impus în cugetele moldovenilor exact ca opusul predecesorului său. Liniștit, introvertit, îngăduitor, om al rugăciunii și al smereniei, capabil să se apropie și de omul simplu și de intelectualul rafinat, mitropolitul Teofan a venit la Iași ca un fel de „balsam pe rana” relației dintre păstor și păstoriți, lăsată deschisă de fostul mitropolit.

Împăciuitor, a fost primit imediat de preoțimea moldavă, care dorea o relație fără spaime și stres cu mitropolitul. Om al rugăciunii, a fost primit imediat de mediul monahal ca unul de-al lor. Smerit, a reușit să compenseze în ochii intelectualilor rămași cu aleantul fostului mitropolit evidentul clivaj față de statura intelectuală a actualului patriarh. Așa se explică faptul că la momentul sinodului din Creta, **Înaltpreasfințitul Teofan a reușit să prezinte poporului și mai ales clerului moldav gravul compromis pe care l-a făcut aproape ca pe un succes în “apărarea Ortodoxiei”. După unsprezece ani de păstorie, Înaltpreasfințitul Teofan a reușit să câștige încrederea și să și-i apropie atât de mult pe moldoveni, încât pentru cei mai mulți deciziile din Creta și acordul ierarhului lor la ele au părut lipsite de importanță în cel mai bun caz, dacă nu cumva chiar corecte pentru mulți.**

Nu putem ști cu precizie dacă această succesiune de ierarhi la tronul moldovean

este strict întâmplătoare sau este programată de cineva. Putem presupune că nu este întâmplătoare, deoarece aceia care au plănuit sinodul din Creta nu au lăsat nimic la voia întâmplării. Și atunci, este firesc ca ei să se fi asigurat că în locurile-cheie din Biserică se află cine trebuie, unde trebuie, când trebuie, că sinodul se ține după ce marii duhovnici ai Ortodoxiei și cei mai mulți dintre marii teologi au trecut la Domnul, că poporul a fost pregătit suficient pentru a accepta duhul ecumenist, de aceeași natură cu duhul mondialist cu care este otrăvit zilnic de mass-media etc. Acceptând o asemenea ipoteză, este mai ușor de înțeles această succesiune absolut perfectă între cei doi ierarhi la tronul episcopal al Moldovei.

Din perspectiva tabloului religios al Bisericii Ortodoxe Române, Moldova este fără doar și poate *trendsetter*-ul în materie de Ortodoxie. Spunem aceasta fără emfază și fără a minimaliza valoarea trăirii ortodoxe a celorlalți români de pe alte meleaguri. De aceea, ierarhul care conduce Moldova era și este crucial pentru acceptarea deciziilor din Creta, deoarece dacă Moldova spune că este în regulă, atunci rămâne în regulă.

Iar Moldova a spus că este în regulă. Mitropolitul, Centrul eparhial, toate protopopiatele, toate mănăstirile, cele mai multe parohii și parohii lor, cei mai mulți duhovnici au spus că este în regulă. Că nu a fost chiar perfect totul la Creta, dar că este în regulă, că se va mai corecta la un viitor sinod, la fel de "mare și sfânt", ce a fost greșit, că nu s-a schimbat nimic în Biserică, că se putea să fie mai rău, că mitropolitul nostru este unul ortodox și nu va permite nici un rabat de la Ortodoxie, că trebuie să fim cumiți până la "potirul comun" etc.

Sigur, în Moldova au fost și cele mai vocale proteste împotriva sinodului, cei mai mulți preoți și monahi care au întrerupt pomenirea ierarhului. Într-o discuție cu înaltul ierarh, ne-a reproșat că "l-am făcut cel mai cunoscut arhieru din Ortodoxie", prin protestele anti-Creta. Și asta era de abia în august 2016, înainte de Rădeni și, mai ales, de Orășeni. **Dar își poate cineva închipui ce intensitate ar fi avut aceste proteste, dacă pe tronul arhieresc al Moldovei nu s-ar fi aflat Înaltpreasfințitul Teofan, ci, eventual, cum am spus mai sus, fostul mitropolit Daniel?**

„Înaintemergătorul”

Urmând firul acestui raționament, nu putem să nu ne gândim la faptul că **perioada de păstorire a Înaltpreasfințitului Daniel a fost una de pregătire a ceea ce avea să facă de fapt Înaltpreasfințitul Teofan**. Cu alte cuvinte, fostul mitropolit a creat, la nivelul relației cu clerul și poporul, o tensiune și o așteptare uriașe, pe care actualul mitropolit le-a satisfăcut pe deplin, după modelul din arta comunicării numit “polițistul bun și polițistul rău”, câștigându-și astfel încrederea desăvârșită a celor mai mulți dintre preoți, monahi și credincioși, dispuși să meargă până dincolo de mormânt pe mâna Înaltpreasfinției Sale în problema extrem de importantă a mântuirii. Se poate spune astfel că **actualul patriarh a fost un fel de “înaintemergător” al actualui mitropolit al Moldovei**. Preafericirea sa a pregătit teologic poporul și clerul să accepte ecumenismul, încurajând o atmosferă ecumenistă la Iași, dar mai ales a pregătit poporul și clerul psihologic pentru a-l accepta necondiționat pe noul mitropolit, care, la rândul său, este cel care a introdus oficial, prin semnătura de la Creta, ecumenismul ca doctrină eclesiologică a Bisericii în Mitropolia Moldovei și Bucovinei. Ceea ce este mai interesant, această succesiune reușită la nivelul Mitropoliei Moldovei are toate șansele să se repete la nivel național, dacă ținem seama de faptul că Înaltpreasfințitul Teofan pornește cu șansa întâi pentru scaunul de viitor patriarh al BOR.

“Buturuga mică”

Este adevărat că succesul deplin al repetării acestui model la nivel național este opturat, într-o măsură destul de serioasă, de puternicele proteste împotriva semnăturii date de actualul mitropolit pe documentele sinodului din Creta, în principal în centrele acestei lupte din Moldova, schitul Rădeni și parohia Schit Orășeni. Dacă la Rădeni domnește o oarecare acalmie de mai bine de un an de zile, de când funcționarii mitropolitani au fost trimiși la plimbare, când au încercat să îl înlocuiască pe egumenul schitului cu altcineva, în parohia Schit Orășeni, lupta se duce la sânge, zi de zi, cu funcționarii trimiși de Înaltpreasfințitul Teofan să îl alunge pe orice cale din parohie pe părintele Ungureanu.

Este și firesc să fie așa, Rădeni prezintă în acest moment o importanță scăzută, în

primul rând din cauza tendințelor centrifuge ale preoților de acolo, care, de aproape un an, cochetează cu ideile schismatice ale câtorva călugări atoniți rămași fără public în țara lor și veniți în România, după model fanariot[1], să își ducă lupta pe teritoriul țării noastre, alături de câțiva unii preoți și ieromonahi români cu gândire extremistă, iar în al doilea rând, pentru că mănăstirile sunt sub control patriarhal total, având pe cine trebuie în funcțiile de conducere. De aceea, modelul Rădeni de până acum aproape un an de luptă antiecumenistă, nu mai poate fi reprodus nicăieri în țară, deci nu îngrijorează pe nimeni, iar Patriarhia și MMB nu ar avea nimic de câștigat din readucerea sa în prim-planul luptei, printr-o eventuală acțiune în forță contra celor care încă mai frecventează schitul nemțean.

În schimb, părintele Ioan Ungureanu este singurul preot paroh din Patriarhia Română care, după ce a întrerupt pomenirea, rezistă, cu sprijin popular masiv, de mai bine de doi ani unor presiuni uriașe ale binomului Stat-Biserică, conjugate la Botoșani într-un mod suspect pentru o societate secularizată, dominată de un neomarxism radical, într-un fel de “jamahirie prețească”, condusă de la Iași, sau poate chiar direct de la București.

O victorie a părintelui Ioan Ungureanu, eventual în justiție, ar arunca în aer toată Patriarhia Română, care se sprijină pe parohii în primul rând, nu pe mănăstiri, și ar determina Sinodul BOR să revizuiască și să se lepede de sinodul din Creta, așa cum a făcut Patriarhia georgiană în 1998, când, sub presiunea câtorva mari mănăstiri, a semnat ieșirea din CMB. Din acest motiv, probabil că Patriarhia și MMB nu se vor da în lături de la nimic pentru a-l înfrânge pe părintele Ioan și pe vitejii săi săteni, care îi stau alături, lucru dovedit în ultimul an din plin. Faptul că cei din Orășeni încă mai sunt acolo arată că alături de răzeșii lui Ștefan, care și-au pus pieptul efectiv în fața armelor forțelor de ordine pentru apărarea credinței, luptă Însuși Dumnezeu, pentru rugăciunile Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și a sfinților Sila, Paisie și Natan, ocrotitorii micii așezări, care este, fără doar și poate, buturuga de care s-a izbit și s-a prăbușit carul ecumenist.

“Cu mască, fără mască?”

La Orășeni, mitropolitul Teofan își arată o altă față, cu totul necunoscută celor care l-au perceput până acum ca pe un adevărat “om al lui Dumnezeu”. Nu ne putem permite să îl insultăm pe ierarh, afirmând că și-ar fi arătat “adevărata față”, însă cu siguranță pentru cei din Orășeni nu mai este episcopul blând și împăciuitor cu care s-au obișnuit preoții din Mitropolia Moldovei. Aceeași față au văzut-o și monahiile care au întrerupt comuniunea bisericească cu ecumeniștii la Văratec, Agapia, Frumoasa, Miclăușeni etc.

Ar putea spune unii: “Da, domnule, dar ce voiai să faci, dacă părintele Ungureanu s-a răzvrătit contra Înălpreasfinției sale și a făcut schismă?”. La această întrebare răspunsul este simplu: **ar fi trebuit să își recunoască greșeala săvârșită în Creta și să și-o repare**, în loc să îl acuze pe părintele Ioan Ungureanu că este răzvrătit și schismatic, când părintele nu a făcut decât să-și apere turma de erezia din Creta și este perfect acoperit de sfintele canoane în acțiunile sfinției sale. **Toată tevatura de la Orășeni are un singur vinovat: mitropolitul Moldovei și Bucovinei, care a semnat în Creta niște documente eretice, despre care a spus apoi în România că reprezintă mărturisire a Ortodoxiei și sunt perfect ortodoxe.**

Înainte de această nefericită semnătură, preotul Ioan Ungureanu era unul dintre cei mai apreciați preoți din Botoșani, fiind un ctitor cunoscut al colțului de rai de la Orășeni, un curator decorat de Ministerul Cultelor pentru modul în care a organizat și administrează muzeul și biserica monument istoric, un orator care făcea cinste tuturor hramurilor din zonă cu cuvântul său, un protopsalt, un model de preot, decorat de către MMB cu cel mai înalt grad preoțesc, fără nicio abatere disciplinară în 17 ani. Cum a devenit deodată cel mai recalcitrant și mai nepotrivit preot din Moldova?

Alții ar putea să zică: “Cine ești dumneata să spui că la Creta a fost o erezie și că episcopul a greșit? Ești cumva sinod să judeci aceasta? Numai un sinod poate hotărî dacă la Creta a fost sau nu erezie”. Perfect adevărat. Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Georgiene a hotărât deja în cel mai tranșant mod în această primăvară că “documentele sinodului din Creta trebuia să reflecte învățăturile Bisericii Ortodoxe, ceea ce nu este cazul setului de documente emise de acest sinod” (art. 4 al deciziei de respingere a sinodului din Creta de către Biserica Ortodoxă Georgiană). Cu alte cuvinte, **sinodul din Creta a fost declarat eretic de către sinodul perfect canonic al uneia dintre Bisericile Locale ale Ortodoxiei. Având în vedere că Biserica Georgiei nici nu a participat la**

Creta, nici nu încurajează pe nimeni la întreruperea pomenirii celor care au participat (în sensul că nu face propagandă în vederea întreruperii pomenirii, nu că ar fi în vreun fel împotriva ei, dat fiind faptul că această Biserică a ieșit din Consiliul Mondial al Bisericilor tocmai la capătul unor presiuni ale marilor mănăstiri, care au amenințat cu întreruperea pomenirii ierarhilor ecumeniști), **decizia sa sinodală de respingere a hotărârilor adunării din Creta reprezintă cea mai imparțială și mai înaltă expertiză teologică cu privire la deciziile din Creta, pe care nimeni nu o poate trece cu vederea, nici în tribunalele civile, nici în cele bisericești**, indiferent de pretextele invocate: că Biserica georgiană are nu știu ce motive să nu fi participat la sinodul mincinos din 2016 (BO a Georgiei nu a participat din motive dogmatice la minciunosinodul din Creta, criticând documentele presinodale, mai ales încălcarea canonului 72 Quinisext cu privire la căsătorie), că ține cu rușii, că e o Biserică mică etc. Acestea i se adaugă obiecții formulate și de alte Biserici locale: bulgară, antiohiană, rusă. Chiar și Biserica Ortodoxă Greacă a recunoscut că mai sunt lucruri de corectat la un viitor sinod. **Evaluările oficiale ale acestor Biserici locale invalidează și trimit la coșul de gunoi al istoriei toate caterisirile pe care episcopii români, apărându-și propria cauză, în mod ilegal și necanonic, le-au pronunțat contra preoților care le-au întrerupt pomenirea la slujbe.**

Și atunci, “având atâta nor de mărturie” contra minciunosinodului din Creta, care a fost eretic, cum se poate justifica în vreun fel persecuția barbară la care este supus preotul Ioan Ungureanu, faptul că este trimis în judecată și riscă închisoarea pentru că insistă să rămână preot după ce a fost minciunocaterisit de către un consistoriu, care a încercat să rezolve astfel o problemă personală jenantă a mitropolitului Moldovei?

Cum se împacă dorința mitropolitului Teofan de a proiecta imaginea unui ierarh ortodox cu trecutul ecumenist al Înaltpreasfinției Sale, cu participarea plenară la procesul necanonic de recunoaștere a monofiziților ca ortodocși, cu unele afirmații publice controversate? “Greșelile tinereții”, ar putea spune unii. De acord. Dar cum se face atunci că acele greșeli ale tinereții revin în actualitate într-un moment crucial, semnarea documentelor din Creta, în care mitropolitul Teofan nu face dovada mărturisirii ortodoxe nestrămutate, ci a coerenței și continuității cu “greșelile tinereții”?

Cum se împacă duhul împăciuitor, irenic, de om al dragostei, al Înaltpreasfinției

Sale cu trimiterea în judecată cu perspectiva închisorii a unui preot despre care Înaltpreasfinția Sa știe că are dreptate și că face ceea ce trebuie să facă? **Cum se împacă imaginea de părinte iubitor pe care o proiectează în rândul clerului moldav cu faptul că este primul ierarh român care apelează la justiția penală pentru a trimite în închisoare un preot care nu i-a greșit cu nimic, nici Înaltpreasfinției Sale, nici Bisericii din Moldova?** Cum poate un episcop al lui Hristos să își liniștească conștiința pentru un păcat grav săvârșit față de credință prin zdrobirea prin orice mijloc a celor care nu se asociază acelui păcat, în loc să aleagă calea cea dreaptă a pocăinței, a lepădării de erezia cretană și de ecumenism cu totul?

A ordonat spargerea bisericii din Orășeni, agresarea preotului, l-a dat în judecată penală pentru port de uniformă clericală (în condițiile în care din ce în ce mai mulți preoți ai MMB umblă îmbrăcați civil), a încuviințat scindarea comunității prin tot felul de intrigi. Toate pentru a-și acoperi greșeala de la Creta. **Este adevărat că părintele Ioan a suferit lovituri chiar mai dureroase din partea celor care au plecat la drum alături de sfinția sa în lupta antiecumenistă și care, mânați de un duh schismatic cumplit, au contribuit din plin la slăbirea zidurilor cetății de la Orășeni, prin diferite minciuni spuse despre părintele, prin retragerea ucenicilor de la slujbe etc.**

Dar Orășeni încă rezistă. Atât de mare este spaima MMB de această micuță bisericuță, încât au convocat în vară pe toți tinerii ortodocși din Mitropolie să mărșăluiească pe ulițele desfundate ale satului (primarul localității nu are timp de asfaltare, fiind preocupat de participarea la lupta MMB contra preotului din Schit Orășeni), într-o paradă care evocă marșurile politice, într-o localitate în care nimeni nu îi dorește. Scopul demersului pare a fi fost să arate lumii cât de iubit este mitropolitul nostru și preotul pe care l-a trimis în Orășeni în locul părintelui Ioan și pe care nu-l cunoaște nimeni în sat. Marșul a fost contramandat, cei chemați la marșul respectiv venind peste o săptămână la o petrecere câmpenească cu mici și bere, organizată de primar în mijlocul Postului Sfintei Maria, în ziua Schimbării la Față a Domnului. Tinerii ortodocși au cântat cântece patriotice celor ce se cinsteau în mijlocul postului cu un mic și cu o bere.

Întrebarea care se pune: Va fi Orășeni piatra de poticnire a celor care, întâmplător sau nu, fac jocul de-a polițistul bun și cel rău la cel mai înalt nivel în BOR? Cu voia lui Dumnezeu, da!

Note:

[1] Mișcarea fanariotă din România a fost de fapt o mișcare patriotică de eliberare a Greciei de sub dominația otomană. Mai precis, intelectualii francmasoni din Fanar au găsit soluția refugierii în Țările Române, aflate doar formal sub suzeranitatea Înaltei Porți, departe de presiunea uriașă a autorităților turcești. Aici au adunat, prin metodele cunoscute, prin exploatarea la sânge a românilor, prin compromisuri care fac pagini de literatură savuroasă, fondurile necesare finanțării luptei de eliberare națională, condusă de Eteria ("Frăția", denumirea masoneriei elene, similară cu a celei din Țările Române). Pentru mai multe detalii, vezi Steven Runciman, *Marea Biserică a Constantinopolului în captivitate*, traducere de Mihai-Silviu Chirilă, Editura Sophia, 2012.

Sursă imagine: <http://basilica.ro>